

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA**

**BUNGE LA TANZANIA**



**ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO**

**MKUTANO WA KUMI NA NANE**

**KIKAO CHA SABA**

2 FEBRUARI, 2010



## ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

---

### MKUTANO WA KUMI NA NANE

KIKAO CHA SABA – TAREHE 2 FEBRUARI, 2010

#### I. MASWALI:

#### WAZIRI MKUU:

#### 67. MHESHIMIWA CYNTHIA HILDA NGOYE (VITI MAALUMU):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Kwa kuwa, hivi sasa kumeibuka mtindo wa kujenga maghorofa mengi sana hasa katika Jiji la Dar

es Salaam ambayo hayazingatii ubora na taratibu za mipango miji:-

- (a) Je, ni mamlaka gani inayosimamia ujenzi huo wa maghorofa katika Jiji letu la Dar es Salaam;
- (b) Je, Majiji hayo hayana kanuni zinazosimamia ujenzi kwenye maeneo yake;
- (c) Je, ujenzi huo ambao utaongeza sana mahitaji ya huduma mbalimbali, unazingatia huduma zilizopo au zilizopangwa kujengwa.

## **OFISI YA MAKAMU WA RAIS:**

### **68. MHESHIMIWA JACKSON MUVANGILA MAKWETTA (NJOMBE KASKAZINI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais:- Kwa kuwa, madhara ya ongezeko la joto la jua ni makubwa kupita hata madhara ya Ukimwi:-

- (a) Je, Serikali haioni umuhimu wa kuanzisha kampeni ya kuelimisha Watanzania juu ya madhara hayo ili waweze kuchukua hatua;
- (b) Je, kauli ya “Kilimo Kwanza” inazingatia madhara ya ongezeko la joto.

**69. MHESHIMIWA BAKAR SHAMIS FAKI (OLE):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais:-

- (a) Je, usimamizi wa mazingira nchini ukoje;
- (b) Je, Serikali inatumia njia gani ya kutoa elimu ya kutunza mazingira kwenye vijiji ambavyo redio hazisikiki wala machapisho na vipeperushi haviwafikii;
- (c) Je, Serikali ina mpango gani juu ya kuwapa zawadi wananchi wanaofanya juhudi kubwa ya kutunza mazingira.

**WIZARA YA AFYA NA USTAWI WA JAMII:**

**70. MHESHIMIWA MARIAM REUBEN KASEMBE  
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya na Ustawi wa Jamii:- Kwa kuwa, kwa kipindi kirefu kumekuwa na malalamiko makubwa juu ya utendaji mbovu wa **MSD**:-

Je, hadi sasa Serikali imechukua hatua gani katika kuishauri na kuisimamia **MSD** ili iweze kutoa huduma bora na kwa wakati kwa wananchi.

**71. MHESHIMIWA MTUTURA ABDALLAH  
MTUTURA (TUNDURU):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya na Ustawi wa Jamii:- Kwa kuwa, Serikali kwa kushirikiana na wadau wengine imeazimia kupambana na ugonjwa wa Malaria; na kwa kuwa, Waziri wa Afya wakati akihitimisha hotuba ya Bajeti ya Wizara yake kwa mwaka 2008/2009 alilitangazia Taifa kuwa hati punguzo ya chandarua kwa akina mama wajawazito ni shilingi 500/= (mia tano) badala ya shilingi 3,500/=-

Je, Serikali imetekeleza agizo hilo kwa kiasi gani.

## **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII:**

### **72. MHESHIMIWA BASIL PESAMBILI MRAMBA (ROMBO):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maliasili na Utalii:- Kwa kuwa, ni ukweli usiopingika kuwa, Mlima Kilimanjaro upo Tanzania hususan Wilaya za Rombo, Longido, Hai, Siha na Moshi Vijijini; na kwa kuwa, Watalii bado hawana ufahamu wa kutosha kuhusu mlima huo:-

- (a) Je, Serikali inachukua hatua gani za makusudi kuzunguka mlima huo ili kuhakikisha kuwa, watalii wanalala na kutembelea maeneo husika kwa wingi zaidi;

- (b) Je, Serikali kupitia **TANAPA** na **KINAPA** ina mpango na mkakati gani wa kuongeza shughuli za Kitalii kwenye maeneo hayo;
- (c) Je, ni lini Serikali kupitia Wizara husika itazipatia Halmashauri zinazopakana na mlima huo mgao mkubwa zaidi wa mapato halisi yatokanayo na utalii na hifadhi za mlima.

## **WIZARA YA FEDHA NA UCHUMI:**

### **73. MHESHIMIWA MHONGA SAIDI RUHWANYA (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Uchumi:- Kwa kuwa, Serikali inatakiwa kutoa taarifa sahihi kwa Bunge juu ya fedha za mikopo zilizotolewa kwa ajili ya wajasiriamali maarufu kama pesa za JK; na kwa kuwa, hizi ni fedha za walipa kodi kama zilivyo fedha nyingine:-

- (a) Je, Serikali iko tayari kuliambia Bunge hili fedha za JK kwa ajili ya mikopo ya wajasiriamali zinapatikana katika fungu lipi au bajeti ya Wizara gani;

(b) Je, ni lini Ofisi ya Mkaguzi itazikagua rasmi fedha hizo.

**WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA MASOKO:**

**74. MHESHIMIWA MARIA IBESHI HEWA (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda, Biashara na Masoko:- Kwa kuwa, Serikali imeanza kufuatilia viwanda na rasilimali zilizobinafsishwa ili kubaini wawekezaji walioshindwa kuendeleza viwanda hivyo ili wanyang'anywe:-

Je, Serikali ipo tayari kutoa maelezo kuhusu utekelezaji wa mpango huo.

**WIZARA YA MAENDELEO YA MIFUGO NA UVUVI:**

**75. MHESHIMIWA JOB YUSTINO NDUGAI  
(KONGWA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maendeleo ya Mifugo na Uvuvi:- Kwa kuwa, Ilani ya Uchaguzi ya Chama cha Mapinduzi ya Mwaka 2005 imebainisha kuwa Sekta ya Mifugo itapewa kipaumbele kwa kuwasaidia wafugaji kufuga kisasa na kuvutia Viwanda vya Usindikaji wa Nyama:-

Je, hadi sasa Serikali imeweka mazingira gani na Uwekezaji wa Viwanda vya Usindikaji Nyama ukoje.

**76. MHESHIMIWA HEMED MOHAMED HEMED  
(CHONGA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maendeleo ya Mifugo na Uvuvi:- Kwa kuwa, Mara nyingi Mheshimiwa Waziri wa Mifugo na Uvuvi anapojibu maswali ya Waheshimiwa Wabunge kuhusu Taasisi yake hutoa takwimu za mifugo ambazo hutofautiana siku hadi siku hali ambayo inatia wasiwasi katika usahihi wa takwimu hizo:-

- (a) Je, Serikali iko tayari sasa kutupa takwimu sahihi za mifugo na samaki hapa nchini;
- (b) Je, takwimu hizo zinatokana na sensa ya mwaka gani.

## **WIZARA YA KILIMO, CHAKULA NA USHIRIKA**

### **77. MHESHIMIWA DKT. CHARLES ONGESA MLINGWA (SHINYANGA MJINI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Chakula na Ushirika:- Kwa kuwa, zao la Mpunga ni muhimu sana hapa nchini kwa ajili ya kupata mchele:-

- (a) Je, ni Mikoa ipi inayoongoza kwa kilimo cha Mpunga na kwa wastani wa tani ngapi kwa mwaka;
- (b) Je, Tanzania inazalisha tani ngapi za mchele kwa mwaka;

(c) Je, Mchele wa Shinyanga unachukua sehemu gani ya Mchele wote unaozalishwa kwa mwaka hapa nchini.

**78. MHESHIMIWA MCH. DK. GERTRUDE RWAKATARE (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Chakula na Ushirika:- Kwa kuwa, ukosefu wa masoko ya uhakika kwa mazao ya kilimo ni kikwazo kikubwa katika kuendeleza kilimo:-

Je, Serikali iko tayari kuwaruhusu wakulima kuuza mazao yao nchi jirani.

**WIZARA YA NISHATI NA MADINI:**

**79. MHESHIMIWA ENG. STELLA MARTIN MANYANYA (VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Kwa kuwa, hivi karibuni kumekuwa na

taarifa mbalimbali zinazowatisha wananchi juu ya upungufu wa umeme na miundombinu chakavu katika mfumo wa umeme wa Tanzania; na kwa kuwa, **TANESCO** kupitia “strategic plan” yake iliweza kujipatia mkopo wa takribani bilioni 300 kwa ajili ya kuboresha hali hiyo:-

Je, ni maeneo yapi yamefanyiwa kazi mpaka sasa.

#### **80. MHESHIMIWA ERNEST GAKEYA MABINA (GEITA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Kwa kuwa, kijiji cha Nyakabale ni miongoni mwa vijiji vilivyoathirika na Mgodini wa Geita Gold Mines (**GGM**):-

- (a) Je, kijiji hicho kimo ndani ya eneo lenye leseni ya Geita Gold Mines (**GGM**);
- (b) Je, mmiliki wa mgodi wa Geita Gold Mines (**GGM**) ana uhalali gani wa kutupa vifusi na mawe karibu na kijiji cha Nyakabale.

## **II. HOJA ZA SERIKALI:**

## **MAAZIMIO:**

### **WAZIRI WA KILIMO, CHAKULA NA USHIRIKA:**

Azimio la Bunge la Kuridhia Mkataba wa Kimataifa kuhusu kulinda Haki Miliki za Wagunduzi wa Aina Mpya za Mimea [*The International Convention for the Protection of New Varieties of Plants*].

Azimio la Bunge la Kuridhia Mkataba wa Kimataifa wa Kahawa wa Mwaka 2007 [*International Coffee Agreement – ICA, 2007*].

### **WAZIRI WA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA NA WATOTO:**

Azimio la Bunge la Kuridhia Mkataba wa Jinsia na Maendeleo ya Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika (**SADC**) wa Mwaka 2008 [**SADC Protocol on Gender and Development**].

**DODOMA**  
**2 FEBRUARI, 2010**

**DKT. T.D. KASHILILAH**  
**KATIBU WA BUNGE**